

Κείμενο

[Η μερική απασχόληση]

Μερικώς απασχολούμενος είναι δυνατό να χαρακτηριστεί κάποιος που δουλεύει είκοσι ώρες εβδομαδιαίως, αλλά και κάποιος άλλος που εργάζεται πέντε ώρες. Το τυπικό καθεστώς είναι το ίδιο, αλλά η σχέση τους με την εργασία και οι αμοιβές είναι εντελώς διαφορετικές. Ο καθένας από αυτούς διαμορφώνει με διαφορετικές προδιαθέσεις και όρους το εργασιακό ήθος και γενικότερα την εργασιακή κουλτούρα του. Ταυτόχρονα διαμορφώνουν, λόγω εισοδήματος, διαφορετικού τύπου καταναλωτικές συμπεριφορές και αντοχές στην οικονομική πραγματικότητα. Έχουν διαφορετικά περιθώρια σχετικά με την επαγγελματική προοπτική και την ικανότητα διαπραγμάτευσης των συνθηκών εργασίας και των αμοιβών. Επιπλέον, όσοι εργάζονται λιγότερες ώρες την εβδομάδα έχουν γενικά διαφορετικές συνθήκες δουλειάς και ζωής απ' όσους εργάζονται περισσότερες και αποξενώνονται από τις συλλογικές πρακτικές. Επομένως, η μερική απασχόληση **αντιπροσωπεύει** μια διαίρεση όχι μόνο μεταξύ των πλήρως και μερικώς απασχολούμενων, αλλά και μια διαίρεση μεταξύ των μερικώς απασχολούμενων, που μπορεί να ομαδοποιούνται περιοδικά ανάλογα με τις εβδομαδιαίες ώρες απασχόλησης.

Στις παραπάνω απόψεις πρέπει να προστεθεί το ενδεχόμενο οι μερικώς απασχολούμενοι - ιδίως εκείνοι που απασχολούνται για λίγες ώρες - να αποζητήσουν και να βρουν, προκειμένου να επιβιώσουν, δύο ή και τρεις δουλειές με το ίδιο καθεστώς και επίσης περιορισμένο χρόνο εβδομαδιαίας απασχόλησης. Όσο διευρύνεται αυτό το καθεστώς, είναι πιθανό οι πλήρως απασχολούμενοι να αισθάνονται ότι απειλούνται και να επιδιώξουν και αυτοί να βρουν μια θέση μερικής απασχόλησης. Έτσι **οξύνεται** ο ανταγωνισμός μεταξύ των εργαζομένων.

Επιπρόσθετα, η μερική απασχόληση έχει τη δυναμική της γεφύρωσης της εργασίας με την ανεργία. Στο παρελθόν, για να πάψει κάποιος να απογράφεται ως άνεργος θα έπρεπε συνήθως να καταλάβει μια θέση πλήρους απασχόλησης. Σήμερα αρκεί να βρει μια δουλειά μερικής απασχόλησης με λιγότερες ίσως από είκοσι ή και δέκα ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης, με ανάλογες βέβαια **πενιχρές** αμοιβές, που συχνά δεν του επιτρέπουν να επιβιώσει ή να ζήσει αξιοπρεπώς. Αυτόν τον άνθρωπο πώς μπορούμε να τον χαρακτηρίσουμε, εργαζόμενο ή άνεργο; Οι στατιστικές πάντως τον καταγράφουν ως εργαζόμενο!

Γενικά, το καθεστώς της μερικής απασχόλησης και η διεύρυνσή του αυξάνουν δραματικά τις διαιρέσεις των εργασιακών ομάδων στο θεμελιώδες επίπεδο της παραγωγικής οργάνωσης. Διαχωρίζουν, έστω και λίγο, το επίπεδο ζωής, τις ανάγκες

των εργαζομένων και τους κάνουν να αναπτύσσουν κάθε φορά διαφορετικές **αξιώσεις**. Οι άπειρες διαιρέσεις των απασχολούμενων διαλύουν την έννοια της συλλογικότητας, που ήταν **θεμελιώδης** στο δικαίωμα της εργασίας. Τέλος, η διεύρυνση της μερικής απασχόλησης καθιστά την αγορά εργασίας πιο ευέλικτη, τους εργαζόμενους πιο προσαρμοστικούς και την εργατική δύναμη πιο φτηνή.

A. Λύτρας (2000). *Κοινωνία και εργασία. Ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 113-114 (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε το κείμενο περιληπτικά (60-80 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Να εξηγήσετε την άποψη που διατυπώνει ο συγγραφέας στην πρόταση: «**η μερική απασχόληση έχει τη δυναμική της γεφύρωσης της εργασίας με την ανεργία**». (50-70 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2. Ποιος τρόπος ανάπτυξης ακολουθείται στη δεύτερη παράγραφο (Στις παραπάνω... εργαζομένων) του κειμένου; Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε από μία πρόταση με καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις με την **έντονη γραφή** (επισημαίνονται και στο κείμενο): **αντιπροσωπεύει, οξύνεται, πενιχρές, αξιώσεις, θεμελιώδης**. Φροντίστε, ώστε μέσα από την πρόταση να γίνεται φανερά η σημασία της κάθε λέξης: (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, τον χρόνο, το ρηματικό πρόσωπο κ.λπ.).

(μονάδες 10)

Γ2. Να επισημάνετε στο κείμενο ένα χωρίο στο οποίο υπάρχει σαρκασμός-ειρωνεία.

(μονάδες 5)